

Potilasvakuutuskeskus ja Suomen Potilasturvallisuusyhdistys ry
Tiedote 10.5.2016

Yli puolet terveydenhuollon haattatapahtumista olisi ehkäistävissä

Potilasvakuutuskeskuksen ja Potilasturvallisuusyhdistyksen arvioiden mukaan jopa joka 10. potilas kokee hoidon yhteydessä jonkinasteisen haattatapahtuman tai muun vaaratilanteen. Tapahtumista joka 100. on vakava.

”Yli puolet haattatapahtumista olisi ehkäistävissä, jos sattuneista virheistä opittaisiin”, arvioi Vaasan sairaanhoitopiirin hallintoylihoitaja Marina Kinnunen, joka on myös Potilasturvallisuusyhdistyksen hallituksessa.

Mokameetingistä eväät käytännön parannuksiin

Potilasvakuutuskeskus lähettää aina potilasvahingon korvauspäätöksen tiedoksi sille hoitolaitokselle, jossa tapaus on sattunut. Lisäksi hoitohenkilöstö voi itse raportoida muista haattatapahtumista ja läheltä piti - tilanteista vaaratapahtumien raportointijärjestelmään. Tällainen on esimerkiksi HaiPro-järjestelmä, joka on käytössä yli 200:ssa sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä.

Ainoastaan raportoidut tilanteet voivat johtaa käytäntöjen muuttamiseen. Esimiesten tulee luoda kulttuuria, jossa vaaratapahtumista uskalletaan raportoida.

Hoitolaitoksissa olisi tärkeä käydä sattuneet virheet systemaattisesti läpi. Niin kutsutussa mokameetingissä käsitellään potilasvahinkojen korvauspäätökset ja sattuneet vaaratapahtumat avoimesti ja ketään syylistämättä.

”Tapaamisen jälkeen kääretään hihat. Potilasturvallisuus paranee vain, jos käytäntöjä kehitetään siten, että kaikki sitoutuvat muutokseen”, Kinnunen muistuttaa.

Osa kehittämistoimenpiteistä on sellaisia, että ne kulkevat koko organisaation läpi. Joskus taas pienikin käytännön muutos riittää.

”Esimerkiksi Vaasan keskussairaalaassa lääkejakehun hoiti aikaisemmin yksi henkilö. Nyt kierroksella on samanaikaisesti kaksi hoitajaa. Mukana on myös tietokone, josta löytyy aina tuorein lääketieto. Samalla voidaan tehdä kirjaamisen kaksoistarkastus. Toisena esimerkkinä vanhusten kaatumisten määrä väheni huoneisiin asetetuilla itkuhälyttimillä, kun hoitajat ehtivät ajoissa apuun”, Kinnunen kertoo käytännön muutoksista.

Tutkimustiedon avulla laajamittaisia parannuksia potilasturvallisuuteen

Potilasvakuutuskeskukselle kertyy vuosittain runsaasti tilastotietoa terveydenhuollon yhteydessä sattuneista vahingoista. Aineistoja luovutetaan myös tutkijoiden käyttöön.

”Yksittäisistä tapauksista oppimisen lisäksi vuosien aikana kerätyn tiedon hyödyntämisellä voidaan parantaa potilasturvallisuutta laajemminkin. Esimerkiksi tiettyihin leikkaustoimenpiteisiin liittyviä vahinkotapauksia tutkimalla voidaan löytää käytännön kehittämiskohteita muun muassa hoito-ohjeisiin”, yksikönjohtaja Minna Plit-Turunen Potilasvakuutuskeskuksesta kannustaa. ”Hyödylliseksi koettu leikkaussalien tarkistuslista on aikanaan luotu sattuneiden virheiden pohjalta.”

Potilasturvallisuusyhdistys on aktivoitunut, jotta myös HaiPro-ilmoitukset saataisiin valtakunnallisesti hyödynnettäväksi. ”Vaaratapahtuma-aineistoa tarjotaan nyt tutkijoiden käyttöön. Tärkeitä oppeja pitäisi jakaa yli sairaanhoitopiirien ja yksiköiden rajojen”, Marina Kinnunen kertoo.

Lisätietoja:

www.pvk.fi/tutkimukset

www.spty.fi/tutkijoille

- **Marina Kinnunen** Vaasan shp hallintoylihoitaja, Potilasturvallisuusyhdistyksen hallituksen jäsen
marina.kinnunen(at)vshp.fi, p. 044 323 1808
- **Minna Plit-Turunen**, yksikönjohtaja, Potilasturvallisuuskeskus
minna.plit-turunen(at)vakuutuskeskus.fi, p. 040 450 4632

Potilasturvallisuuskeskus (PVK) huolehtii keskitetysti terveydenhoidon yhteydessä aiheutuneista henkilövahingoista potilasvahinkolain mukaisesti. PVK edistää potilasturvallisuutta tekemällä tutkimusta, laskelmia ja tilastoaineistoa. Keskuksen jäseniä ovat kaikki potilasturvallisuutta myöntävät vakuutusyhtiöt Suomessa. Järjestelmä on ollut lakisääteisenä vuodesta 1987 potilaiden ja hoitohenkilöstön turvana. www.pvk.fi

Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen tavoitteena on edistää potilasturvallisuutta ja potilasturvallisuuden tutkimusta. Tavoitteeseen pyritään järjestämällä seminaareja, koulutuksia ja kongresseja sekä harjoittamalla julkaisu- ja tiedotustoimintaa sekä tekemällä tiivistä yhteistyötä muiden alan organisaatioiden kanssa. www.spty.fi